

Vejledning 2000-01-05 nr 31 om bekendtgørelse nr. 312 af 19. maj 1999 om plasmacytose hos mink, ilder og finnraccoon

Bekendtgørelsen, der trådte i kraft den 29. maj 1999, handler om anmeldepligt og oplysningspligt for infektion med plasmacytosevirus. Samtidig indeholder den påbud om statusundersøgelser og regler for omsætning, flytning samt etablering af pelsdyrhold. Ydermere er der angivet forholdsregler for pelsdyrhold inficeret med plasmacytosevirus. De leveringsaftaler, der er indgået før bekendtgørelsens ikrafttræden, vil blive undtaget bestemmelserne om forbud mod flytning af dyr ud af kontrolzoner. Nedenstående vejledning uddyber nogle af bekendtgørelsens begreber og krav.

Generelt

Bekendtgørelsen er et led i bekæmpelsen af plasmacytose og har til hensigt at hindre omsætning og flytning af dyr fra farme, der ikke er registreret fri for plasmacytose, samt minimere de risici, der er forbundet med drift af farme med plasmacytoseinficerede dyr. Det er ikke tilladt at vaccinere mod plasmacytose.

Kontrolprogrammet administreres af Dansk Pelsdyr Laboratorium, Glostrup. Resultater fra de påbudte statusundersøgelser registreres i Plasmacytose-databasen som administreres af Dansk Pelsdyr Laboratorium, der sammen med CHR-registeret styrer udskrivning af salgsattester. Endvidere overføres tidligere gennemførte statusundersøgelser til CHR-registeret.

Der udpeges en kontakttavler på alle CHR-registrerede pelsdyrhold. Kontakttavleren er ansvarlig for, at de påkrævede blodprøver udtages og indsendes til kontrolundersøgelse. Endvidere vil testmateriale, planlægningsprogram for påbudte statusundersøgelser og anden information blive tilsendt kontakttavleren fra Dansk Pelsdyr Laboratorium. Kontrolundersøgelserne skal foretages på et af Veterinær- og Fødevaredirektoratet godkendt laboratorium ved hjælp af modstrømsselektroforese.

Anmeldepligt

Pligten til at anmelde mistanke om plasmacytose kan ikke anvendes til fastlæggelse af status i pelsdyrfarmen, men udelukkende til konstatering af et eventuelt akut udbrud med klinisk symptomer.

Er der mistanke om akut plasmacytose på grund af åndedrætsbesvær hos hvalpene og forøget dødelighed indsendes dyr til diagnostisk undersøgelse på Statens Veterinære Serumlaboratorium, Århus. Ved mistanke om plasmacytose hos enkelte dyr skal der indsendes materiale til Statens Veterinære Institut for Virusforskning, Lindholm.

Alle andre prøver end ovennævnte kan indsendes til Dansk Pelsdyr Laboratorium, Glostrup.

Oplysningspligt

Kontaktavleren på et plasmacytoseinficeret pelsdyrhold er ansvarlig for, at alle der kommer i kontakt med pelsdyrholdet bliver oplyst om farmens status. Denne oplysningspligt gælder blandt andet overfor fodercentral, destruktionsanstalt, maskinstation eller besøgende. Der skal opsættes et skilt ved indgangen til farmen, der angiver pelsdyrholdets status. Skiltet tilsendes af Dansk Pelsdyr Laboratorium.

Omsætningsprøver

Erfaringer fra plasmacytose-bekæmpelsen har vist, at smitte primært forårsages af handel med dyr, der endnu ikke viser symptomer på plasmacytose, men som allerede er smittede.

Alle dyr, der indsættes på en farm, skal være undersøgt og fundet fri for antistoffer mod plasmacytose.

Dyr fra registreret plasmacytosefrie pelsdyrhold beliggende uden for en kontrolzone kan omsættes og flyttes. Efter blodprøvning af de dyr, der ønskes omsat, vil der blive udfærdiget en »Salgsattest«, der skal ledsage dyrene til modtagerbesætningen og opbevares på denne i 2 år. Salgsattesten udstedes af Dansk Pelsdyr Laboratorium efter anmodning fra sælger. Der skal udfærdiges én salgsattest til hver leverance med angivelse af sælgers og købers CHR-nummer. Salgsattesten er gyldig i 3 måneder og skal underskrives ved flytningen.

Der påhviler både sælger og køber at overholde bestemmelserne om omsætning af plasmacytosefrie dyr.

Hanner, der ønskes omsat umiddelbart efter parring, skal blodprøveundersøges på ny, før de flyttes til et andet pelsdyrhold.

Fastlæggelse af status

Alle CHR-registrerede pelsdyrhold, bestående af mink, ilder eller finnraccoon, skal foretage årlige kontrolundersøgelser til fastlæggelse af plasmacytosestatus. Resultatet af undersøgelserne danner basis for registrering af pelsdyrholdets plasmacytosestatus.

Planlægning af blodprøvning til kontrolundersøgelserne foreståes af Dansk Pelsdyr Laboratorium, der endvidere udsender materiale til brug for testen til kontaktavleren ved farmenheden.

Konstateres enkelte plasmacytose-positive dyr (max. 3) på farme, der er registreret som værende fri for plasmacytose, kan disse dyr afhentes til yderligere undersøgelse. Afhentningen foretages enten af den praktiserende dyrlæge eller af en medarbejder udsendt fra Dansk Pelsdyr Laboratorium. Der må ikke flyttes dyr fra farmen før der foreligger en statusundersøgelse af samtlige avlsdyr i pelsdyrholdet. Denne undersøgelse kan tidligst foretages 3 måneder efter konstateringen.

Farme i kontrolzonen

Statusundersøgelser

Statusundersøgelser på farme i kontrolzonen vil blive planlagt samlet.

De farme, der har udskiftet avlsdyrbestanden efter pelsning, skal foretage en test af 10% af avlsdyrene i perioden maj-juni, således at det sikres, at der ikke er reinfektion på farmen.

Smittede pelsdyrhold

Når der er konstateret plasmacytose i et pelsdyrhold skal der iværksættes foranstaltninger med henblik på at reducere smitterisikoen.

Kontrolzoner

Omkring plasmacytoseinficerede pelsdyrhold, oprettes der en kontrolzone på 5 km. Kontrolzonen ophæves, når alle pelsdyrhold i kontrolzonen er registreret fri for plasmacytose. Samtlige plasmacytose-positive dyr skal nedpelses i det år, hvor undersøgelsen er udført. Hvis et plasmacytoseinficeret pelsdyrhold ikke foretager en udskiftning af avlsbestanden, skal der gennemføres en fornyet blodprøve af hvalpene inden den 15. januar og af samtlige avlsdyr umiddelbart før parring. Alle plasmacytose-positive dyr skal aflives straks.

Flytning af dyr fra farme i kontrolzonen

Der må ikke flyttes levende dyr til andre pelsdyrfarme uanset status hos modtageren. Der er mulighed for dispensation i enkeltstående tilfælde efter forudgående accept fra den regionale kredsdyrlæge, hvis farmen er registreret fri for plasmacytose.

Selvdøde dyr

Samtlige selvdøde dyr og kroppe fra pelsning skal afhentes til destruktion. Det er muligt at opbevare de døde dyr i en fryser frem til pelsningstid, hvorefter de kan overflyttes til beholdere, der tømmes af destruktionsanstalten. Beholdere, der bruges til opsamling af kroppene, skal være lukkede således at det ikke er muligt for den vilde fauna at komme i kontakt med de inficerede kroppe. Beholderne må ikke flyttes mellem pelsdyrhold før rengøring og desinfektion er gennemført.

Gødning

Gødning fra plasmacytoseinficerede pelsdyrhold skal behandles således, at risikoen for smitteoverførsel til andre pelsdyrhold minimeres. Pelsdyrhold, der har fast gødning på en møddingsplads, skal overdække møddingen, således at der ikke er adgang for den vilde fauna. Efter hver tilførsel af gødning skal der tilsættes 4% læsket kalk eller hydratkalk på overfladen, hvorefter møddingen overdækkes igen. Udkørsel af mødding må kun ske efter overdækket lagring i mindst 3 måneder efter sidste tilførsel. Udkørsel skal foretages på arealer med mere end 300 meter til nærmeste pelsdyrhold og pløjes ned umiddelbart efter. Efter tømning af møddingspladsen skal området rengøres og desinficeres. Opsamlet ajle fra møddingspladsen skal tilsættes hydratkalk, læsket kalk eller kaustisk soda således at pH-værdien hæves til 12 før udkørsel.

Pelsdyrhold, der håndterer gylle, skal ligeledes sikre en reduktion af plasmacytosevirus før udbringning, hvorfor gyllen skal hygiejniseres. Dette kan foretages på én af følgende måder: Gyllen kan bringes til et af Veterinær- og Fødevarerdirektoratet godkendt biogasanlæg, hvor det hygiejniseres i 1 time ved 70°C. Alternativt kan pH-værdien i gyllen hæves til 12 ved hjælp af tilsætning hydratkalk, læsket kalk eller kaustisk soda. Endelig er der mulighed for at kompostere gyllen ved hjælp af udlægning på store mængder halm, og derefter lagre møddingen i 3 måneder som nævnt ovenfor. Efter hygiejnisering kan udkørslen foretages. Udkørslen skal foretages på arealer med mere end 300 meter til nærmeste pelsdyrhold. Efter tømning af gyllebeholderen skal denne rengøres og desinficeres.

Materiel

Der må ikke fraflyttes maskiner, redskaber, bure, haller eller andre genstande, der har været anvendt på et plasmacytose-smittet pelsdyrhold, før materiellet er rengjort og desinficeret.

Pelsning

Dyr fra plasmacytoseinficerede pelsdyrhold må kun pelses på eget pelseri, eller på pelserier uden tilknyttet pelsdyrhold. Kasser, der anvendes til indlevering af skind, destrueres af indleveringscentralen, da der ikke kan foretages en effektiv desinfektion.

Foderleverance

Leverance af foder til smittede pelsdyrhold skal foretages separat. Foderbilen skal tømmes, rengøres og desinficeres efter leverance til plasmacytose-inficerende pelsdyrhold på et område med fast bund. Denne rengøring og desinfektion skal foretages på en sådan måde, at det ikke muliggør en smitteoverførsel til de øvrige foderbiler.

Sanering af avlsdyrbestand

Plasmacytoseinficerede pelsdyrhold, der udskifter avlsdyrbestanden, skal rengøre og desinficere samtlige haller, bure, redekasser før en ny bestand indsættes. Gødningen skal fjernes og området skal rengøres og desinficeres før nye dyr indsættes. Pelsdyrfarmen skal have rengøring og desinfektion godkendt af kredsdyrlægen (Veterinær- og Fødevedirektoratet) før der indsættes en ny bestand. Der kan endvidere indhentes råd og vejledning af Dansk Pelsdyr Laboratorium i forbindelse med den krævende rengøring og desinfektion.

Fødevedirektoratet, den 5. januar 2000

P.D.V.

Christian Munck

/Maya Regel Pundik